

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, LT-01104 Vilnius,
tel. (8 5) 266 2984, faks. (8 5) 262 5940, el. p. rastine@tm.lt,
atsisk. sąskaita LT57 4010 0510 0467 0211 Luminor Bank AS, banko kodas 40100
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Vilniaus susivienijimui „Sodai“

2019-07- Nr.

Į 2019-07-01 gautą paklausimą

DĖL NUOMONĖS PATEIKIMO

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija gavo Jūsų 2019 m. liepos 1 d. raštą Nr. 18 „Dėl sodininkų bendrijos pirmininko darbo savanoriškos veiklos pagrindu“.

Visų pirma, norėtume informuoti, kad, vadovaujantis Lietuvos Respublikoje galiojančiais įstatymais, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais ir Teisingumo ministerijos nuostatais, patvirtintais Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. liepos 9 d. nutarimu Nr. 851 „Dėl Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos nuostatų patvirtinimo“, į Teisingumo ministerijos kompetenciją neįeina faktinės situacijos vertinimas, įstatymų ir kitų teisės aktų bei jų taikymo oficialus aiškinimas. Atsižvelgiant į tai, toliau šiame rašte bus pateikiama Jums aktuali informacija ir Teisingumo ministerijos specialistų nuomonė, kuri negali būti traktuojama kaip oficialus teisės aiškinimas, taip pat nėra privaloma teismams, kitoms institucijoms, fiziniams ir juridiniams asmenims.

Pateikiant nuomonę dėl Jūsų paklausimo, visų pirma, būtina atkreipti dėmesį (tai pastebėta ir Valstybinės darbo inspekcijos 2019 m. birželio 27 d. rašte) į Lietuvos Respublikos darbo kodeksą (toliau – DK) 32 straipsnio 1 dalyje įtvirtintus darbo sutarties požymius: vienos iš sutarties šalių (darbuotojo) įsipareigojimas kitai sutarties šaliai (darbdaviui) atlikti darbo funkciją (teikti paslaugas); susitarimas dėl atlyginimo už darbą ir darbuotojo pavaldumas darbdaviui atliekant darbo funkcijas.

Antra, būtina įvertinti, koks yra sodininkų bendrijų ir jų pirmininkų teisinis statusas. Lietuvos Respublikos sodininkų bendrijų įstatymo 3 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad sodininkų bendrija – yra ribotos civilinės atsakomybės pelno nesiekiantis viešasis juridinis asmuo. Sodininkų bendrijos valdymo organai gali būti: vienasmenis – tik bendrijos pirmininkas arba kolegialus – bendrijos valdyba (Sodininkų bendrijų įstatymo 14 straipsnio 1 dalies 2 punktą). Pažymėtina, kad jeigu juridinio asmens veiklą reglamentuojantys dokumentai įsakmiai nenumato kitaip, susitarus šalims juridinio asmens vadovas gali dirbti ir neatlygintinai. Analizuojant Sodininkų bendrijų įstatymą, matyti, kad jame nėra imperatyviai nurodyta, kad bendrijos pirmininkui yra privaloma mokėti darbo užmokestį ar kad su juo turi būti sudaroma darbo sutartis (palyginimui, pavyzdžiui, Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo 37 straipsnio 4 dalyje imperatyviai nustatyta, kad su bendrovės vadovu yra sudaroma darbo sutartis). Pastebėtina, kad DK 101 straipsnio 1 dalis numato, jog su juridinio asmens vienasmeniu valdymo organu – fiziniu asmeniu, *dirbančiu atlygintinai*, privalo būti sudaryta darbo sutartis, išskyrus mažųjų bendrijų ir individualių įmonių vadovus. Tokia sutartis gali būti sudaryta ir ne visam darbo laikui. Ši DK norma suponuoja tai, kad su sodininkų bendrijos pirmininku, *kuris dirba atlygintinai*, privalo būti sudaroma darbo sutartis. Tačiau juridinio asmens vadovas savo pareigas gali eiti ir neatlygintinai, tokiu atveju su juo darbo sutartis neturėtų būti sudaroma, kadangi fizinio asmens darbas, dirbamas be atlyginimo, nėra laikomas darbu pagal darbo sutartį.

Atsakant į Jūsų paklausimą, ar sodininkų bendrija atitinka Savanoriškos veiklos įstatymo reikalavimus, atkreiptinas dėmesys į tai, kad pagal Savanoriškos veiklos įstatymo 6 straipsnio 9 punktą, savanoriškos veiklos organizatoriais Lietuvos Respublikoje gali būti ir kiti Lietuvos Respublikoje įregistruoti juridiniai asmenys, kurių veiklą reglamentuoja specialūs įstatymai ir kurių veiklos tikslas nėra pelno siekimas, o gautas pelnas negali būti skiriamas jų dalyviams. Įvertinus tai, kad Sodininkų bendrija yra ribotos civilinės atsakomybės pelno nesiekiantis viešasis juridinis asmuo, manytina, kad ji patenka į Savanoriškos veiklos įstatymo 6 straipsnio 9 punkte nurodytą „kitų juridinių asmenų“ sąvoką ir gali atitikti Savanoriškos veiklos įstatymo reikalavimus. Pastebėtina, kad Vilniaus apygardos administracinis teismas, priimdamas 2014 m. vasario 3 d. sprendimą byloje N. I-276-437/2014 taip pat konstatavo, kad daugiabučio namo savininkų bendrija <...savanoriškos veiklos organizatore yra pagal Lietuvos Respublikos savanoriškos veiklos įstatymo 6 straipsnio 9 punktą...>.

Kadangi, Teisingumo ministerijos vertinimu, sodininkų bendrija iš principo galėtų būti savanoriškos veiklos organizatore Savanoriškos veiklos įstatymo prasme, manytume, kad tokiu atveju, sodininkų bendrijos pirmininkui sutikus savo pareigas eiti neatlygintinai, sodininkų bendrija galėtų su bendrijos pirmininku sudaryti savanoriškos veiklos sutartį.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, manytina, kad vertinant, ar sodininkų bendrijos pirmininkas gali dirbti bendrijoje savanoriškos veiklos pagrindu, kiekvienu konkrečiu atveju būtina įvertinti faktinius santykius tarp sodininkų bendrijos ir jos pirmininko, taip pat konkrečios sodininkų bendrijos steigimo dokumentuose įtvirtintas nuostatas ir tik nustatčius, kad sodininkų bendrijos pirmininkas savo pareigas atlieka neatlygintinai ir tai atitinka konkrečios sodininkų bendrijos steigimo dokumentus, būtų galima spręsti apie galimybę vertinti jo atliekamą darbą kaip savanorišką.

Teisės sistemos grupės vadovė

Dalia Baležentė

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA 188604955, Gedimino pr. 30, LT-01104 Vilnius
Dokumento pavadinimas (antraštė)	DĖL PIRMININKO DARBO SAVANORIŠKOS VEIKLOS PAGRINDU
Dokumento registracijos data ir numeris	2019-07-15 Nr. (1.11E) 7R-4309
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	–
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Vizavimas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Sandra Vasiulytė - Maliaukė, Vyriausioji specialistė, Teisės sistemos grupė
Sertifikatas išduotas	SANDRA VASIULYTĖ-MALIAUKĖ, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2019-07-12 15:54:21 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-EPES
Laiko žymoje nurodytas laikas	–
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	ADIC CA-A, Asmens dokumentu israsymo centras prie LR VRM LT
Sertifikato galiojimo laikas	2018-10-19 10:01:50 – 2021-10-18 10:01:50
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Dalia Baležentė, Grupės vadovė, Teisės sistemos grupė
Sertifikatas išduotas	DALIA BALEŽENTĖ, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2019-07-12 15:56:42 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-X-L
Laiko žymoje nurodytas laikas	2019-07-12 15:56:58 (GMT+03:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	ADIC CA-B, Asmens dokumentu israsymo centras prie LR VRM LT
Sertifikato galiojimo laikas	2018-11-09 10:56:40 – 2021-11-08 10:56:40
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "VI Registru Centras RCSC (IssuingCA-A), VI Registru Centras - I.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "Dokumentų valdymo sistema Avilys, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija LT", sertifikatas galioja nuo 2018-10-05 14:20:41 iki 2019-10-05 14:20:41
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	–
Pagrindinio dokumento priedamų dokumentų skaičius	–
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	–
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	–
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	–
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	Dokumentų valdymo sistema Avilys, versija 3.4.43
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2019-07-15 08:01:00)
Paieškos nuoroda	–
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2019-07-15 08:01:00 Dokumentų valdymo sistema Avilys